

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2022-16-05

12.10.2023.

INFORMĀCIJA PAR LIETU Nr. 2022-16-05

“Par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2021. gada 16. decembra rīkojuma Nr. 1-2/168 „Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 30. septembra saistošo noteikumu Nr. 38 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošajos noteikumos Nr. 1 „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā”” darbības apturēšanu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam un likuma „Par nodokļiem un nodevām” 10. panta trešajai daļai un 12. panta pirmās daļas 6. punktam”.

Satversmes tiesa 2023. gada 17. oktobrī plkst. 11.00 atsāks izskatīt lietu Nr. 2022-16-05 “Par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2021. gada 16. decembra rīkojuma Nr. 1-2/168 „Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 30. septembra saistošo noteikumu Nr. 38 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošajos noteikumos Nr. 1 „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā”” darbības apturēšanu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam un likuma „Par nodokļiem un nodevām” 10. panta trešajai daļai un 12. panta pirmās daļas 6. punktam”.

LIETAS DALĪBNIEKI

- Pieteikuma iesniedzēja: Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības dome.
- Amatspersona, kas izdevusi apstrīdēto aktu: vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs.

APSTRĪDĒTAIS AKTS

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2021. gada 16. decembra rīkojums Nr. 1-2/168 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 30. septembra saistošo noteikumu Nr. 38 "Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošajos noteikumos Nr. 1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā"" darbības apturēšanu." (turpmāk – Rīkojums).

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 115. pants: "Valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, sniedzot ziņas par vides stāvokli un rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu."
- Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 10. panta trešā daļa: "Vietējo pašvaldību saistošajos noteikumos par pašvaldības nodevu uzlikšanu jāparedz to maksāšanas kārtība, ar nodevām apliekamie objekti, likmes, atbrīvojumi un atvieglojumi, kā arī citas prasības, kuras paredz citi likumi un Ministru kabineta noteikumi."
- Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 12. panta pirmās daļas 6. punkts: "Vietējās pašvaldības domei ir tiesības Ministru kabineta noteikumos noteiktajā kārtībā savā administratīvajā teritorijā uzlikt pašvaldības nodevas par: transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonās."

PIETEIKUMA IESNIEDZĒJAS APSVĒRUMI

Pieteikuma iesniedzēja, atsaucoties uz piesardzības principu, ir pieņēmusi Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 30. septembra saistošos noteikumus Nr. 38 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošajos noteikumos Nr. 1 „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā”” (turpmāk - Saistošie noteikumi Nr. 38). Saistošie noteikumi Nr. 38 paredzēja palielināt nodevas apmēru un pagarināt piemērošanas periodu par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalā. Pašvaldības mērķis esot vērsts uz vides aizsardzību un pieļaujot veikt tādus pasākumus vai darbību ierobežošanu, kas var ietekmēt vidi vai personu veselību, pat tad, ja šī ietekme vēl neesot pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta. Pieteikuma iesniedzēja uzskata par nepamatotu Rīkojumā ietverto argumentu, ka tās rīcībai, nosakot nodevas

apmēru un periodu, trūkstot pamata. Nodevas noteikšana trīs *euro* apmērā un tās piemērošanas perioda pagarināšana esot vērsta uz satiksmes intensitātes mazināšanu īpaša režīma zonā Jūrmalā, veicinot transportlīdzekļu radīto kaitīgo emisiju samazinājumu un nodrošinot sabiedrības tiesības uz labvēlīgu vidi. Tāpat Pieteikuma iesniedzēja nepiekrīt Rīkojumā norādītajam, ka nodeva noteikta par Jūrmalas valstspilsētas administratīvās teritorijas centrālo ielu lietošanu, tādējādi pārsniedzot no tiesību normām izrietošo pilnvarojumu.

AMATPERSONAS, KAS IZDEVUSI APSTRĪDĒTO AKTU, - VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRA – APSVĒRUMI

Ministrs Rīkojumā un atbildes rakstā norāda, ka Pieteikuma iesniedzēja, saņemot negatīvu atzinumu par Saistošajiem noteikumiem Nr. 38, neesot novērsusi tajā norādītos trūkumus pēc būtības, veicot vien tehniskus labojumus un redakcionālus precizējumus. Pieteikuma iesniedzēja, pieņemot Saistošos noteikumus Nr. 38, nav vērtējusi pašvaldības sniegto nodrošinājumu un tā samērīgumu ar nodevas likmes apmēru. Atbilstoši Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumu Nr. 480 "Noteikumi par kārtību, kādā pašvaldības var uzlikt pašvaldību nodevas" (turpmāk – Noteikumi Nr. 480) 4. punktam pašvaldība var noteikt nodevu kā atlīdzību tikai par tās sniegto nodrošinājumu, bet ne kā preventīvu pasākumu. Tāpat Ministrs konstatējis, ka Saistošie noteikumi Nr. 38 neatbilstot likuma "Par pašvaldībām" 41. panta otrajai daļai un 43.¹ panta pirmajai daļai, jo paskaidrojuma rakstā neesot iekļauta informācija, kas pamatotu nepieciešamību vienlaikus paaugstināt iebraukšanas maksu un pagarināt nodevas piemērošanas periodu uz visu kalendāro gadu. Pašvaldība ir pieņēmusi Saistošos noteikumus Nr. 38, neveicot pienācīgu izvērtējumu par to ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi attiecīgās pašvaldības teritorijā. Tāpat netika veiktas konsultācijas ar visām privātpersonu grupām. No Pieteikuma iesniedzējas sniegtās informācijas neesot iespējams secināt kopējo transportlīdzekļu iebraukšanas reižu skaitu mēnešos, kad nodeva netiek piemērota, turklāt pašvaldība neapkopo datus par to, cik no Jūrmalā laika periodā no oktobra līdz februārim iebraukušajiem transportlīdzekļiem nepieder jūrmalniekiem vai pilsētā reģistrētiem uzņēmumiem. Tādējādi neesot iespējams secināt, ka minētajos mēnešos tranzīta satiksmes intensitātes palielinājums caur pilsētu veidojas viesu un tūristu skaita pieauguma dēļ.

PIEAICINĀTĀS PERSONAS

Personas vai to pārstāvji, kas savu viedokli snieguši rakstveidā: Latvijas Republikas Saeima, Tieslietu ministrija, Satiksmes ministrija, valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, biedrība „Latvijas Lielo pilsētu asociācija”, biedrība „Latvijas Pašvaldību savienība”, *Dr. iur.* Kitija Bite un “Jūrmalas aizsardzības” biedrība.

Uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos aicinātās personas vai to pārstāvji: Finanšu ministrija, *Dr. oec.* Kārlis Ketners, *Dr.iur.* Edvīns Danovskis un Artūrs Toms Plešs.

TIESAS PROCESS

Lietas Nr. 2022-16-05 izskatīšana tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos tiks atsākta 2023. gada 17. oktobrī. Tiesas sēde notiks klātienē.

Interesenti tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos varēs vērot tiešraidē Satversmes tiesas mājaslapās un tiesas YouTube kontā.

Tiesas sēdes laikā lietas dalībnieki izklāsta lietas faktiskos apstākļus un juridisko pamatojumu, tiek uzklausītas pieaicinātās personas, tad seko tiesas debates un replikas. Tiesas sēde beidzas ar tiesas sēdes priekšsēdētāja paziņojumu par to, kad tiks pasludināts spriedums. Nolēmumu pieņem ne vēlāk kā 30 dienas pēc pēdējās tiesas sēdes.